

AS BIBL

ESCOL

I O T E C A S

A institución educativa non pode dar as costas á sociedade da información, senón facer fronte aos retos que esta presenta, preparando o alumnado para o traballo con diferentes fontes de documentación en soportes múltiples e para unha autonomía na aprendizaxe ao longo de toda a vida. De aí a importancia das bibliotecas escolares.

No presente, a biblioteca escolar ha de contar –ademais de coa biblioteca física– con acceso ás bibliotecas virtuais e a todo tipo de materiais multimedia, audiovisuais ou electrónicos dispoñibles na Rede. Os multialfabetismos aos que se refire o profesor Area no seu artigo, son imprescindibles nestes momentos sociais e educativos, e o seu lugar natural é a biblioteca escolar, un contedor intelixente no que se integran as tecnoloxías da comunicación e os recursos impresos; que funciona como un servidor central que atende a toda a comunidade educativa e que dirixe os seus esforzos á atención ao currículo, converténdose en espazo privilexiado de aprendizaxe.

Estamos, pois, ante un novo modelo de biblioteca escolar que se vai espallando aos poucos, unha biblioteca en transformación que atravesará por diferentes fases dando pasos de xigante ás veces, pasos que parten da organización e xestión do espazo e os recursos, desde a centralización de todos os documentos do centro, o acceso libre á meirande parte dos recursos, a catalogación segundo estándares internacionais –aínda que adaptados ao nivel do alumnado–, a informatización do proceso técnico dos fondos, permitindo unha xestión máis eficaz e unha consulta en rede... todos eles termos que agochan longos procesos de traballo silencioso e de consenso co resto da comunidade escolar para acordar como realizar a necesaria expurgación, ou a selección dos fondos para equilibrar a colección. Pasos que se van dando na diversificación dos espazos para acoller os lugares de lectura informal ou os audiovisuais para uso autónomo, na elección do mobiliario ou nas cores da parede que acheguen esa luz que converte a biblioteca nun lugar menos “académico”, máis atractivo e con maior potencialidade de uso. Banzos imprescindibles que hai que subir e que permitirán as actividades de dinamización da biblioteca, tamén elas evolucionando, buscando un deseño froito da reflexión que irá abandonando aquelas máis esporádicas e adoptando as sistemáticas que crean ambientes lectores e de aprendizaxe. Un avance continuado, froito dunha formación esixente e dunha análise rigorosa, froito tamén do intercambio de ideas e experiencias cos iguais, e dun traballo colaborativo e profesional.

Este monográfico pretende recoller eses cambios que se están a producir. Os primeiros artigos, de encadre temático, achegan o modelo polo que se está a traballar e unha aproximación aos procesos de transformación que se están a producir. Os seguintes, teñen o obxectivo de mostrar a realidade das bibliotecas escolares galegas desde os mes-

mos centros, deténdose en cada unha das características que as definen: como espazos de lectura e as actividades clave que están a instalarse para quedar –Proxectos lectores de centro, Hora de ler, Clubs de lectura... –, como centro de recursos para a información e a aprendizaxe –formación de usuarios, proxectos documentais integrados, proxectos interdisciplinares... –, como apoio para a compensación de desigualdades de orixe; como espazo de difusión cultural e proxección social –publicacións, actividades culturais, lectura para familia... –, ou como motor de traballo colaborativo entre profesorado implicado na biblioteca escolar en diferentes centros. Son todos eles froito da experiencia e da práctica desde o propio motor de cambio e de innovación, pero poderían ser moitos máis; por exemplo, experiencias de gran calado como os “apadrinamentos lectores”, as olimpíadas culturais e do saber, ou as propostas de traballo colaborativo a través da rede, compartindo os materiais elaborados en diferentes centros, e moitos outros aspectos que xa notamos en falta antes de botar a andar, pero tratábase de seleccionar unha mostra e de abrir as portas para que se acceda a toda esta realidade a través dos blogs da Asesoría de Bibliotecas Escolares e dos espazos web das diferentes bibliotecas. Para rematar, recóllense tres artigos que poderían responder ao epígrafe “Así nos ven...”; trátase de dar unha visión da biblioteca desde fóra, desde unha pluma que non pertence ao equipo de biblioteca do centro: un director que coloca a biblioteca dentro do seu proxecto de dirección, unha inspectora que observa a biblioteca nos centros que lle corresponden e asiste a actividades de formación relacionadas con esta temática, e un autor/ilustrador que visita múltiples centros de ensino para realizar encontros con lectores.

O monográfico é a suma de todas estas vontades a favor das novas bibliotecas. Ás experiencias que aquí se amosan –e así se recolle en máis dunha intervención–, poderían sumarse moitas outras: xuntas debuxan un cadro diverso, rico en cores, variado en canto ás formas e ás técnicas empregadas, pleno de matices e, no seu conxunto, dotado de gran expresividade, a que os centros educativos manifestan día a día a través da súa actividade e dos seus esforzos por ofrecer, a pesar dos atrancos, oportunidades de aprendizaxe integradoras ao alumnado que neles se forma.

Cristina Novoa Fernández

Pilar Sampedro Martínez

Coordinadoras do monográfico

- A R E S